“Ο Μαγικός Κόσμος των Χριστουγέννων!”

από την

Echo Deco

Μέρος 2ο

Χριστούγεννα, η πιο υπέροχη γιορτή του χρόνου! Για λίγες εβδομάδες, ο κόσμος αποκτά μια μαγική λάμψη, οι άνθρωποι είναι πιο χαρούμενοι κι ο χειμώνας φαίνεται πιο όμορφος!

Έχεις αρχίσει ήδη να ετοιμάζεις στο μυαλό σου τη γιορτινή διακόσμηση και ψάχνεις για πρωτότυπες ιδέες; Θέλεις να κάνεις αυτές τις γιορτές πιο ξεχωριστές από ποτέ;

Κι εμείς το ίδιο! Εδώ, στην EchoDeco, τρελαινόμαστε για τα Χριστούγεννα! Αλλά είναι κάτι που μας αρέσει ακόμα περισσότερο: να μοιραζόμαστε όσα ξέρουμε, μαζί σου!

Σε αυτές τις σελίδες, θα θυμηθείς τις υπέροχες Ελληνικές παραδόσεις, θα εμπνευστείς από τα έθιμα όλων των χωρών του κόσμου, θα βρεις όλες τις οδηγίες που χρειάζεσαι και θα ανακαλύψεις καταπληκτικές ιδέες για κάθε γωνιά του σπιτιού σου!

Μην περιμένεις άλλο! Βγες από τη ρουτίνα της καθημερινότητας και μπες στη Χριστουγεννιάτικη τρέλα, τώρα!

Καλά Χριστούγεννα από την EchoDeco!

Περιεχόμενα

Ξεχωριστά Ελληνικά έθιμα που άντεξαν στον χρόνο..... σελ 4
Οι πιο περίεργες Χριστουγεννιάτικες παραδόσεις στον κόσμο..... σελ 15
Η συναρπαστική ιστορία των Χριστουγεννιάτικων εθίμων..... σελ 41

Ξεχωριστά Ελληνικά έθιμα που άντεξαν στον χρόνο

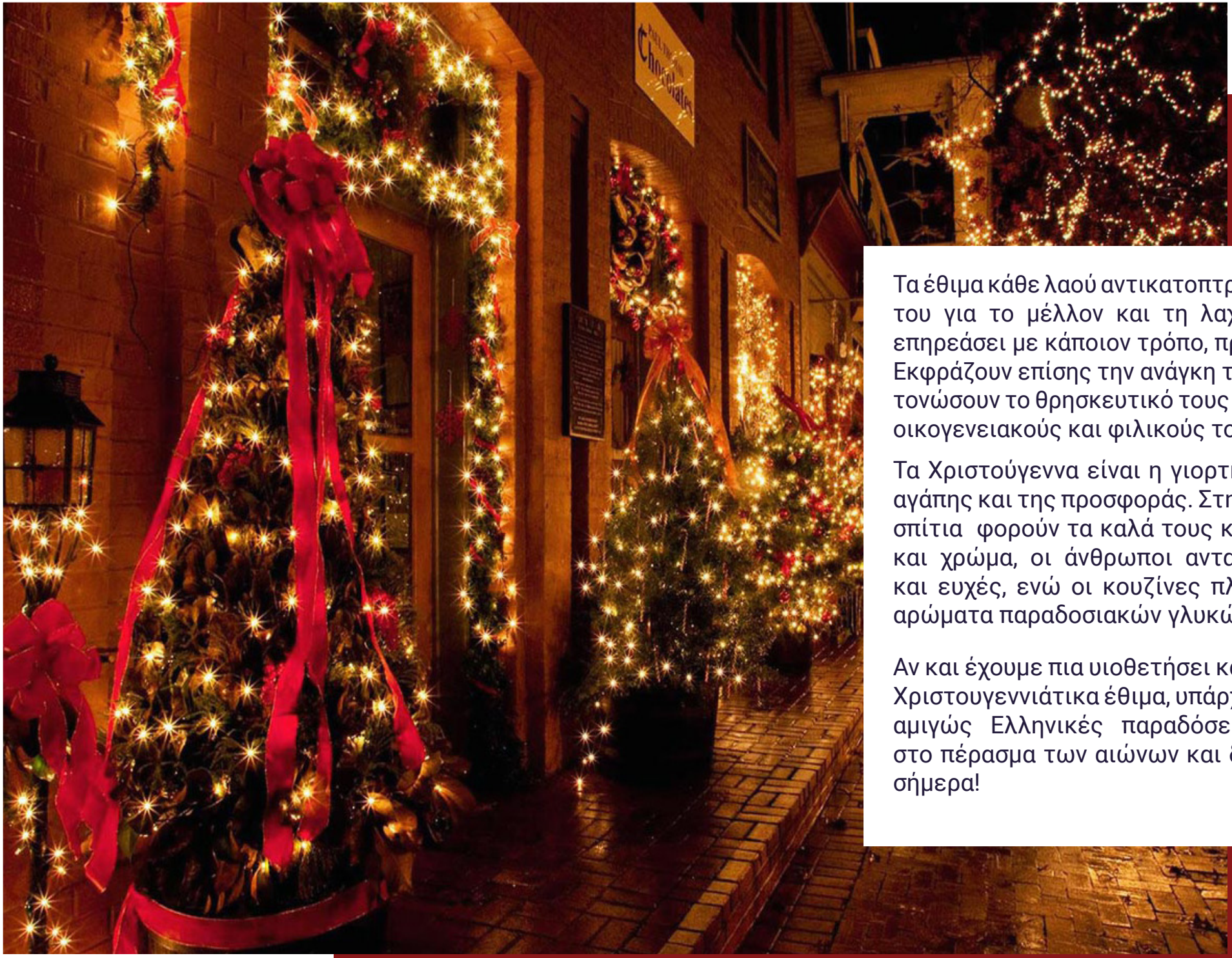

Τα έθιμα κάθε λαού αντικατοπτρίζουν την αγωνία του για το μέλλον και τη λαχτάρα του να το επηρεάσει με κάποιον τρόπο, προς το καλύτερο. Εκφράζουν επίσης την ανάγκη των ανθρώπων να τονώσουν το θρησκευτικό τους αίσθημα και τους οικογενειακούς και φιλικούς τους δεσμούς.

Τα Χριστούγεννα είναι η γιορτή της χαράς, της αγάπης και της προσφοράς. Στην Ελλάδα μας, τα σπίτια φορούν τα καλά τους και γεμίζουν φως και χρώμα, οι άνθρωποι ανταλλάσσουν δώρα και ευχές, ενώ οι κουζίνες πλημμυρίζουν από αρώματα παραδοσιακών γλυκών!

Αν και έχουμε πια υιοθετήσει κάποια ξενόφερτα Χριστουγεννιάτικα έθιμα, υπάρχουν και αρκετές αμιγώς Ελληνικές παραδόσεις που άντεξαν στο πέρασμα των αιώνων και διατηρούνται ως σήμερα!

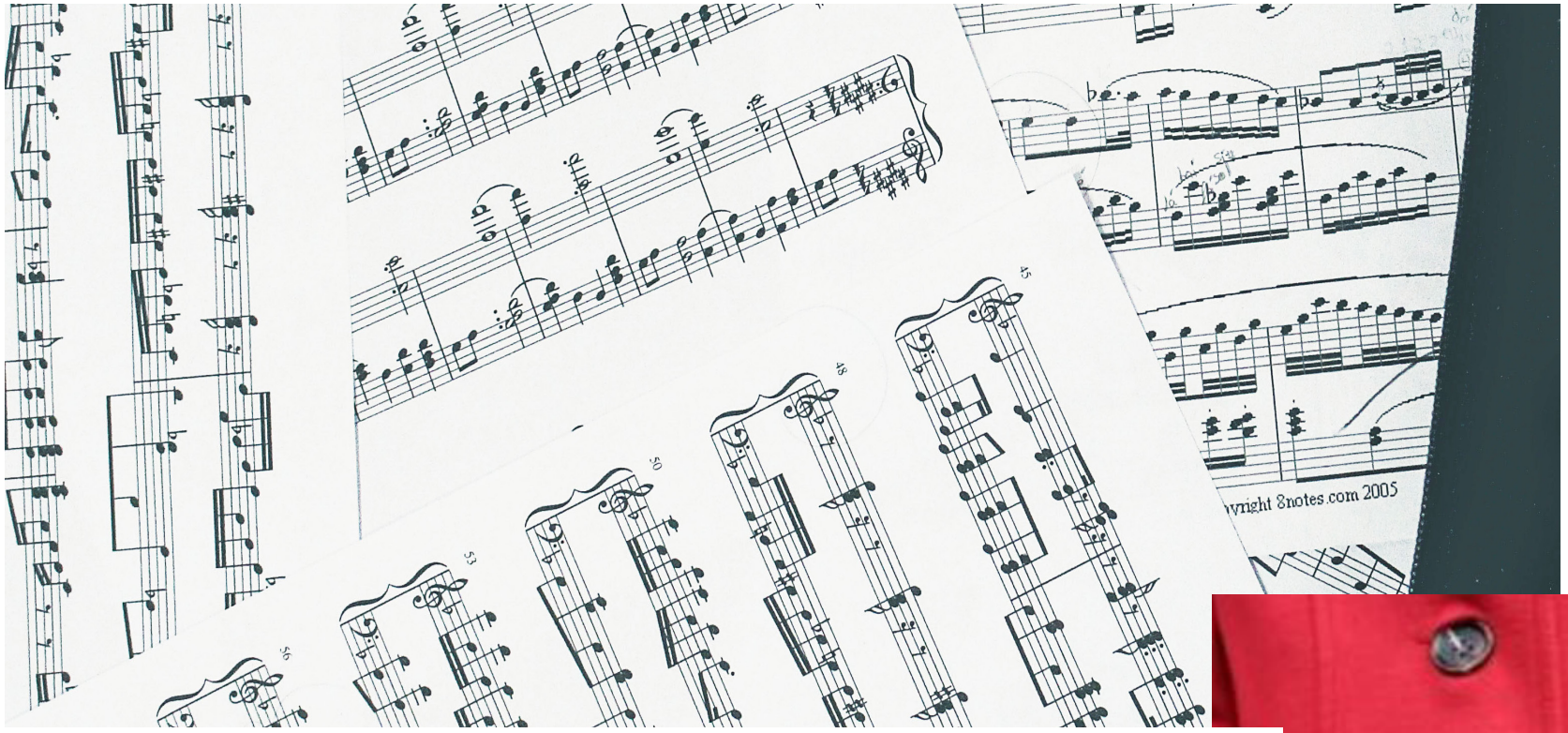

Τα κάλαντα

Σε πολλές χώρες, υπάρχουν Χριστουγεννιάτικα κάλαντα. Το έθιμο όμως να πηγαίνουν τα παιδιά στα σπίτια, πόρτα-πόρτα, την παραμονή των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, είναι 100% Ελληνικό! Τα παλιά χρόνια, η ανταμοιβή τους ήταν σταφίδες, σύκα, καρύδια και πορτοκάλια, ενώ σήμερα έχει καθιερωθεί το χρηματικό έπαθλο!

Πέρα από τα γνωστά κάλαντα, υπάρχουν υπέροχες παραλλαγές που συναντάμε σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας: τα κάλαντα της Θράκης, τα Κρητικά, τα Ποντιακά, τα Μικρασιατικά, τα Μωραϊτικα... Μπορείς να δεις τους στίχους τους εδώ και εδώ.

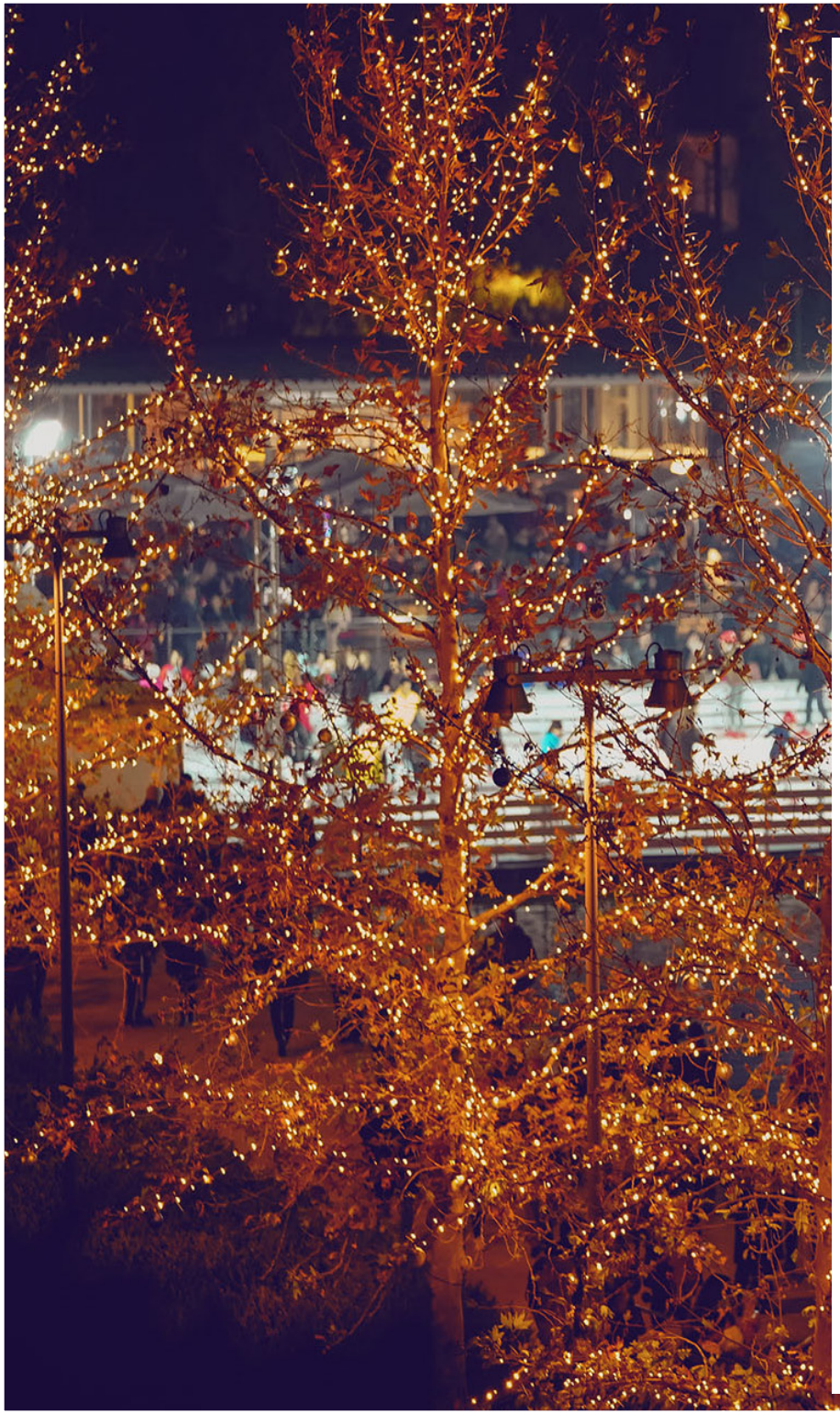

BONUS TIP:

‘Εχεις προσέξει ποτέ τι λένε τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς;

Στα χρόνια του Βυζαντίου, τα κάλαντα έλεγαν κυρίως φτωχοί νέοι που επισκέπτονταν τα σπίτια των πλουσίων για να πάρουν κεράσματα. Λέγεται λοιπόν ότι στους στίχους από τα Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα που μιλούν για τον ‘Αγιο Βασίλη, παρεμβάλλονται άλλοι στίχοι που απευθύνονται στην πλούσια κόρη του σπιτιού!

Σκέψου το λίγο:

«Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά
ψηλή μου δεντρολιβανιά (η ψηλή, σαν δέντρο, αρχοντοπούλα)
κι αρχή καλός μας χρόνος
εκκλησιά με τ΄άγιο θόλος (η κοπέλα με το μυτερό καπέλο, όπως φορούσαν τότε, του θυμίζει εκκλησία με τρούλο)
.....
Άγιος Βασίλης έρχεται
και δεν μας καταδέχεται (Πώς είναι δυνατόν να μην τον καταδέχεται ο ‘Αγιος Βασίλης! Ο στίχος απευθύνεται στην κοπέλα)
από την Καισαρεία
συ ‘σαι αρχόντισσα κυρία. (δε χρειάζονται εξηγήσεις εδώ!)
Βαστά εικόνα και χαρτί
ζαχαροκάντιο ζυμωτή (η κοπέλα παρομοιάζεται με ζυμωτό γλύκισμα)
χαρτί και καλαμάρι
δες κι εμέ το παλικάρι (ούτε εδώ χρειάζονται εξηγήσεις!).
Το καλαμάρι έγραφε
τη μοίρα μου την έγραφε (το παλικάρι είναι απελπισμένο)
και το χαρτί ομίλειε
Άγιε μου, Άγιε μου καλέ Βασίλη.»

Το καραβάκι

Η Ελλάδα είναι μια χώρα με ναυτική παράδοση. Πολλοί άνδρες έβρισκαν δουλειά σε καράβια και έφευγαν για μακρινά πολύμηνα ταξίδια στους ωκεανούς. Τα παιδιά, από νοσταλγία για τον πατέρα ή τον παππού που έλειπε, έφτιαχναν καραβάκια από ξύλο και πανί. Τα καραβάκια στολίζονταν στα σπίτια για να τιμήσουν και να καλωσορίσουν τους ναυτικούς που επέστρεφαν στα σπίτια τους για τις γιορτές.

Το καράβι συμβολίζει τη νέα πλεύση του ανθρώπου στη ζωή τη χρονιά που έρχεται. Ακόμα και σήμερα, πολλοί συνεχίζουν την παράδοση και επιλέγουν να στολίσουν Χριστουγεννιάτικο καραβάκι στο σπίτι τους. Στη Χίο, οι διάφορες ενορίες διαγωνίζονται μεταξύ τους για το ποια θα φτιάξει το καλύτερο ομοίωμα πλοίου!

Ο ‘Αγιος Βασίλης

Ο ‘Αγιος Βασίλειος ήταν ιεράρχης από την Καισάρεια της Καππαδοκίας, γνωστός για τη φιλανθρωπία του. Σύμφωνα με την παράδοση, μετά τα Χριστούγεννα ξεκινούσε πεζός με ένα ραβδί στο χέρι και έφερνε συμβολικά δώρα στους ανθρώπους: ευλογία, ευχές για αγάπη και αλληλεγγύη, τύχη.

Με το πέρασμα του χρόνου, ο ‘Αγιος Βασίλης πήρε μία πιο γλυκιά και γελαστή μορφή και γύρω στη δεκαετία του ‘60, ανέλαβε τον ρόλο να φέρνει δώρα στα Ελληνόπουλα, ανήμερα της γιορτής του!

Το σπάσιμο του ροδιού και το ποδαρικό

Μοναδικό Ελληνικό έθιμο και το σπάσιμο του ροδιού την Πρωτοχρονιά! Στην Πελοπόννησο, οι άνθρωποι πήγαιναν στην εκκλησία το πρωί της Πρωτοχρονιάς, κρατώντας ένα ρόδι. Γυρνώντας σπίτι, ο νοικοκύρης έμπαινε πρώτος στο σπίτι για να κάνει ποδαρικό. 'Εσπαγε το ρόδι ρίχνοντάς το στο πάτωμα με δύναμη κι έλεγε "όσες ρώγες έχει το ρόδι, τόσες λίρες να έχει η τσέπη μας όλη τη χρονιά". Τα παιδιά έκαναν ποδαρικό, μπαίνοντας με το δεξί στα σπίτια συγγενών.

Το Χριστόψωμο

Το Χριστουγεννιάτικο ψωμί είναι ένα παλιό ελληνικό έθιμο που διατηρείται ως σήμερα. Στην Κρήτη, το έφτιαχναν παλιά με τα καλύτερα υλικά που διέθεταν: ροδόνερο, μέλι, σουσάμι, κανέλα και γαρίφαλα. Πάνω στη ζύμη σχημάτιζαν ένα σταυρό. Στα 4 μέρη του στρογγυλού ψωμιού, έφτιαχναν σχέδια που παρέπεμπαν σε ευχές για καλή υγεία των ανθρώπων και των ζώων και για καλή σοδειά. Ανήμερα τα Χριστούγεννα, ο νοικοκύρης του σπιτιού το σταύρωνε και το μοίραζε στα μέλη της οικογένειας, ανταλλάσσοντας ευχές.

Η βασιλόπιτα

Αν και πολλές Ευρωπαϊκές χώρες τηρούν έθιμα, όπου αγαλματάκια βασιλιάδων ή νομίσματα κρύβονται μέσα σε γλυκίσματα, η δική μας βασιλόπιτα με το φλουρί, που κόβεται παραδοσιακά την Πρωτοχρονιά, είναι ξεχωριστή! Λέγεται πως αυτή η παράδοση ήταν δημιούργημα του Μέγα Βασίλειου που έκρυβε νομίσματα μέσα σε πίτες και τις προσέφερε σε φτωχούς.

Σε περίπτωση που μπερδεύεις λίγο τη σειρά... Το πρώτο κομμάτι είναι αφιερωμένο στον Χριστό, το δεύτερο στον ‘Αγιο Βασίλη, το τρίτο στον φτωχό, το τέταρτο στο σπίτι και τα επόμενα στα μέλη της οικογένειας!

Δεν ξεχνάμε βέβαια και τα άλλα παραδοσιακά μας Χριστουγεννιάτικα γλυκά: τα μελομακάρονα, οι κουραμπιέδες και οι δίπλες, μοσχοβολούν Ελλάδα και δε λείπουν από κανένα σπίτι τις γιορτινές μέρες!

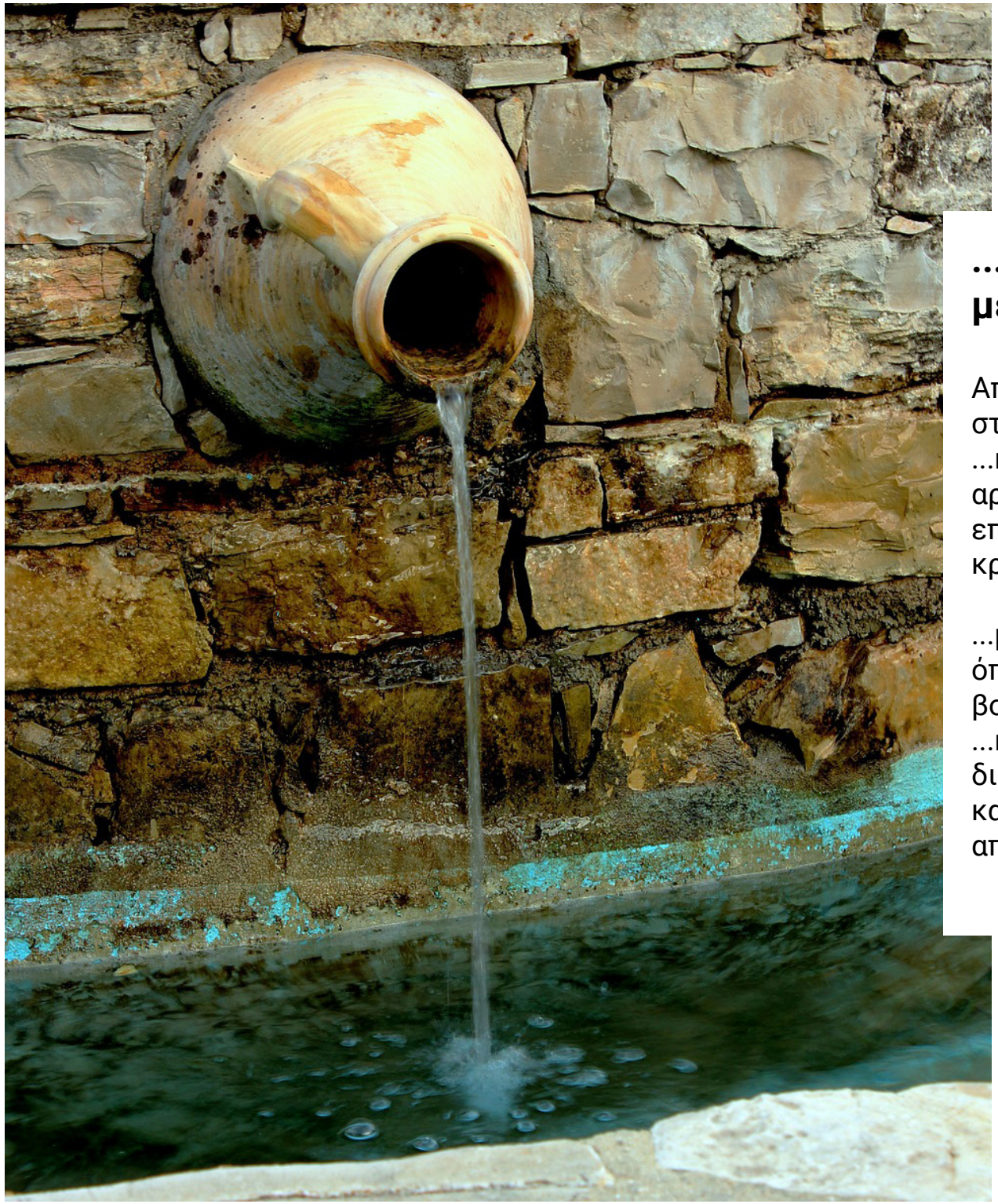

...και τόσα άλλα υπέροχα έθιμα σε κάθε μεριά της Ελλάδας!

Από τις περίεργες μεταμφιέσεις των Μπαμουσιαραίων στη Θράκη και των Μωμόγερων στη Μακεδονία...
...και τα έθιμα της φωτιάς (η Κόλιντα Μπάμπω, το αρραβώνιασμα της φωτιάς, το Χριστόξυλο που έκαιγε επί 12 ημέρες στο σπίτι, το αναμμένο πουρνάρι που κρατούσαν όταν πήγαιναν επίσκεψη στην 'Ηπειρο)...

...μέχρι το "τάϊσμα της βρύσης" στην Κεντρική Ελλάδα, όπου οι κοπέλες του χωριού άλειφαν τις βρύσες με βούτυρο και μέλι και έπαιρναν το αμίλητο νερό...
...κάθε Ελληνικός τόπος διατηρεί εδώ και αιώνες, τα δικά του μοναδικά έθιμα! Αξίζει να τα αναζητήσει κανείς και να μάθει περισσότερα ή ακόμα καλύτερα να τα ζήσει από κοντά!

Οι πιο περίεργες Χριστουγεννιάτικες παραδόσεις στον κόσμο

Κάποια από τα Χριστουγεννιάτικα έθιμα λίγο-πολύ έχουν επικρατήσει σε όλους τους λαούς της Γης, όπως ο στολισμός του Χριστουγεννιάτικου δέντρου και της φάτνης, τα γιορτινά τραγούδια και η ανταλλαγή των δώρων... Πέρα από αυτά όμως, κάθε χώρα έχει τις δικές της, μοναδικές παραδόσεις.

Ας διατρέξουμε μαζί όλα τα μέρη του πλανήτη για να ανακαλύψουμε τα πιο διασκεδαστικά και ασυνήθιστα χριστουγεννιάτικα έθιμα. Επιλέξαμε έθιμα από 25 χώρες, μία για κάθε ημέρα του Δεκέμβρη, μέχρι τα Χριστούγεννα!

Στην **Αυστραλία**, τα Χριστούγεννα συμπίπτουν με την αρχή του καλοκαιριού. Το γιορτινό τραπέζι δεν είναι τίποτα άλλο λοιπόν, από ένα μπάρμπεκιου με θαλασσινά στην παραλία! Συχνά, οι Αυστραλοί δημιουργούν παραλλαγές στα Χριστουγεννιάτικα τραγούδια για να μην υπάρχει μέσα η λέξη "χιόνι" και "χειμώνας". Εννοείται πως ο 'Αγιος Βασίλης έρχεται από τη θάλασσα, πάνω στο σερφ του!

Στην **Αιθιοπία**, γιορτάζουν τα Χριστούγεννα στις 7 Ιανουαρίου. Καθώς πιστεύουν ότι οι Τρεις Μάγοι κατάγονταν από τη χώρα τους, εκείνη την ημέρα, όλοι ντύνονται στα λευκά για να τους τιμήσουν!

Στο Καράκας της **Βενεζουέλα**, οι άνθρωποι πάνε στη Χριστουγεννιάτικη λειτουργία με πατίνια! Σε μερικά σημεία της πόλης μάλιστα, απαγορεύεται η κυκλοφορία των αυτοκινήτων εκείνη τη μέρα για να μην υπάρξουν ατυχήματα. Συχνά, τα παιδιά κρεμούν ένα πατίνι από το παράθυρο του δωματίου τους το προηγούμενο βράδυ για να το δουν οι φίλοι τους και να μην ξεχάσουν να τους ξυπνήσουν!

Η **Γαλλία**, είναι φυσικά διάσημη για το παραδοσιακό ρεβεγιόν της την παραμονή των Χριστουγέννων, όπου ανάμεσα στα άλλα εδέσματα, υπάρχουν πάντα στρείδια και 13 επιδόρπια! Το παραδοσιακό Χριστουγεννιάτικο γλυκό τους είναι βέβαια ο κορμός, που αποτελείται από παντεσπάνι καλυμμένο με κρέμα και έχει τη μορφή κορμού δέντρου.

Είναι ένα έθιμο που κρατά από τα παλιά χρόνια, όταν σε κάθε σπίτι τέτοιες μέρες, σιγόκαιγαν έναν κορμό δέντρου και σκόρπιζαν τις στάχτες του για να προστατευτούν από το κακό. Το 1834, που οι άνθρωποι είχαν αρχίσει πλέον να μένουν σε διαμερίσματα, δεν υπήρχε πια αυτή η δυνατότητα και το έθιμο πήρε τη μορφή που ξέρουμε σήμερα!

Στη **Γερμανία**, τη χώρα με τις τεράστιες Χριστουγεννιάτικες αγορές, τα εορταστικά έθιμα είναι πολλά και ιδιαίτερα. Στις 5 Δεκεμβρίου, τα παιδιά αφήνουν τα παπούτσια τους έξω από την πόρτα και ο Άγιος Νικόλαος τα γεμίζει με γλυκά και δωράκια. Στις 24 Δεκεμβρίου το βράδυ, ο Weihnachtsmann (αντίστοιχος με τον δικό μας Άη Βασίλη) φέρνει τα μεγάλα δώρα.

Στο εορταστικό ντεκόρ, συμπεριλαμβάνεται πάντα το στεφάνι Adventskranz, διακοσμημένο με 4 κεριά, ένα για κάθε Κυριακή ως την ημέρα των Χριστουγέννων. Και φυσικά, το περίφημο Adventskalender, το ημερολόγιο με τις 24 αριθμημένες θέσεις που κρύβουν μία μικρή έκπληξη για κάθε μέρα του Δεκεμβρίου μέχρι τα Χριστούγεννα!

Τα παιδιά φορούν τις στολές των Τριών Μάγων και επισκέπτονται τα σπίτια καθ'όλη την εορταστική περίοδο. Αφού τραγουδήσουν και πάρουν τον "μπουναμά" τους, γράφουν πάνω στην εξώπορτα του σπιτιού τα αρχικά των ονομάτων των Τριών Μάγων (Κασπάρ, Μελχιόρ και Βαλτάσαρ) μαζί με τη χρονολογία, μισή αριστερά και μισή δεξιά. Αυτό πιστεύουν ότι θα φέρει καλή τύχη στο σπίτι!

Στη **Δανία**, μέσα στο παραδοσιακό γλυκό του ρεβεγιόν, το Risalamande, κρύβεται ένα ολόκληρο αμύγδαλο. Όποιος το βρει, παίρνει ένα επιπλέον δώρο.

Στα παιδιά, δίνουν ένα μεγάλο κερί με γραμμούλες και αριθμούς. Κάθε μέρα καίνε το κερί μέχρι την επόμενη γραμμή και ξέρουν ότι όταν καεί ολόκληρο, θα έχει έρθει η μέρα που θα πάρουν τα δώρα

Στη **Γουατεμάλα**, την εβδομάδα των Χριστουγέννων καθαρίζουν σχολαστικά τα σπίτια και φτιάχνουν ένα σωρό από σκουπίδια και σκόνη σε κάθε γειτονιά. Το ηλιοβασίλεμα της 7ης Δεκεμβρίου, βάζουν πάνω στον σωρό ένα ομοίωμα διαβόλου, συνήθως σε μορφή πινιάτας και του βάζουν φωτιά. Η παράδοση λέει ότι έτσι τα σπίτια θα απαλλαγούν από τα βάσανα και τις δυσκολίες της προηγούμενης χρονιάς. Πολλοί φορούν και στολές διαβόλου ή κέρατα στο κεφάλι!

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, η 26η Δεκεμβρίου ονομάζεται Boxing Day. Η ονομασία δεν έχει ουδεμία σχέση με το μποξ, αλλά με τη λέξη κουτί (box). Προέρχεται από μία εποχή όπου οι πλούσιες οικογένειες ετοίμαζαν πακέτα με δώρα για να προσφέρουν στους υπηρέτες τους και σε φτωχούς ανθρώπους.

Το παραδοσιακό εορταστικό γεύμα περιλαμβάνει γαλοπούλα, κρεατόπιτα και πουτίγκα στην οποία βάζουν συχνά ένα νόμισμα που φέρνει καλή τύχη στον τυχερό που θα το βρει.

Αγγλική εφεύρεση είναι και τα Christmas Crackers, μεγάλες καραμέλες που όταν τις τραβάς από τα δύο άκρα του περιτυλίγματος, πετάγονται από μέσα μικρά δωράκια, χάρτινα στέμματα και χαρτάκια με ανέκδοτα, ευχές ή αινίγματα.

Στις **ΗΠΑ**, η προετοιμασία για τις γιορτές ξεκινά αμέσως μετά την Ημέρα των Ευχαριστιών. Όλοι οι δρόμοι στολίζονται με εκατομμύρια φωτάκια, πολύχρωμες γιρλάντες και τεράστιους χιονάνθρωπους, Αγιοβασίληδες και Καρυοθραύστες. Τα σπίτια συναγωνίζονται για το πιο πρωτότυπο και εντυπωσιακό ντεκόρ.

Πρωταγωνίστρια στην όμορφη αυτή τρέλα των γιορτών, η Νέα Υόρκη με τα μιούζικαλ στο Μπρόντγουεϊ, το διάσημο δέντρο στο Εμπορικό Κέντρο Ρόκεφελερ και τη μεγάλη πίστα πατινάζ στο Σέντραλ Παρκ.

Η Αμερική αγαπά τόσο πολύ τα Χριστούγεννα που έχει φτιάξει ολόκληρη πόλη στη Φλώριδα, με το όνομα Christmas! Οι δρόμοι της έχουν ονόματα, όπως Οδός Βηθλεέμ ή Λεωφόρος Αγίου Νικολάου και εκεί είναι πάντα Χριστούγεννα!

Στην **Ιαπωνία**, η εορταστική περίοδος είναι αφορμή για συγκεντρώσεις με φίλους, ανταλλαγή δώρων και ωραίο φαγητό. Το περίεργο είναι ότι γιορτάζουν την ημέρα των Χριστουγέννων, περίπου σα να είναι του Αγίου Βαλεντίνου!
Ακόμα πιο περίεργο: μετά από μία μεγάλη διαφημιστική καμπάνια γνωστής αλυσίδας fast food το 1974, καθιερώθηκε η παράδοση να τρώνε εκεί την παραμονή των Χριστουγέννων. Αυτό το έθιμο είναι τόσο διαδεδομένο πια που οι Ιάπωνες χρειάζεται να κλείσουν τραπέζι δύο μήνες πριν για το εορταστικό τους γεύμα!

Τα Χριστούγεννα γιορτάζονται σε ορισμένες μόνο περιοχές της **Ινδίας**. Οι δρόμοι διακοσμούνται με χάρτινες γιρλάντες από φαναράκια σε σχήμα αστεριού, ενώ τα δέντρα που στολίζουν είναι μάνγκο ή μπανανιές!

Στην **Ιρλανδία**, οι άνθρωποι γλεντούν ξέφρενα τις γιορτές. ‘Οσο για το κέρασμα του ‘Αγιου Βασίλη, ξέχνα το γάλα και τα κουλουράκια! Οι Ιρλανδοί αφήνουν ένα ποτήρι ουίσκυ ή μπύρα δίπλα στο τζάκι για να ξεδιψάσει!

Την επόμενη μέρα των Χριστουγέννων, η παράδοση απαιτεί να βουτήξουν στα παγωμένα Ιρλανδικά νερά (ίσως για να συνέλθουν από το ξενύχτι!)

Στην **Ισλανδία**, δεν υπάρχει μόνο ένας ‘Αγιος Βασίλης! 13 διαφορετικά ξωτικά έρχονται σε κάθε σπίτι και αφού κάνουν διάφορες σκανταλιές, αφήνουν δώρα στα φρόνιμα παιδιά και μια χαλασμένη πατάτα στα πιο άτακτα!

‘Οποιος τελειώνει όλες τις δουλειές που του έχουν ανατεθεί για τις γιορτές, παίρνει δώρο μία καινούρια φορεσιά. Αλλοίμονο αν δεν το καταφέρει: η Jolakotturinn είναι μία φοβερή γάτα που τρώει όσους δε φορούν καινούρια ρούχα τα Χριστούγεννα!

Ο Caga Tio στην Καταλονία, της **Ισπανίας**, είναι ένας ξύλινος κορμός στον οποίο προσθέτουν ποδαράκια, βάζουν ένα κόκκινο καπέλο και ζωγραφίζουν ανθρώπινο πρόσωπο. Κάθε μέρα, οι Ισπανοί ταΐζουν τον Caga Tio με φρούτα και γλυκά και τον σκεπάζουν με μια κουβέρτα. Την ημέρα των Χριστουγέννων, τα παιδιά χτυπούν τον κορμό πολλές φορές και του φωνάζουν να τους φέρει τα δώρα τους. Μετά, σηκώνουν την κουβέρτα και αποκαλύπτονται οι θησαυροί!

Η **Ιταλία** είναι η γενέτειρα της φάτνης: ο Φραγκίσκος της Ασίζης ήταν ο πρώτος που αναπαράστησε τη Θεία Γέννηση με αγαλματίδια. Η φάτνη στήνεται πάντα στις 8 Δεκεμβρίου, ενώ το Θείο Βρέφος τοποθετείται μετά τα μεσάνυχτα της παραμονής των Χριστουγέννων.

Εκτός από τον ‘Αγιο Βασίλη (Babbo Natale στα Ιταλικά), τα παιδάκια πιστεύουν και στη Μπεφάνα: είναι μία γριά μάγισσα που πετά με τη σκούπα της και επισκέπτεται τα παιδιά στις 5 Ιανουαρίου, δίνοντας γλυκά σε όσα υπήρξαν φρόνιμα και κάρβουνο στα ζαβολιάρικα!

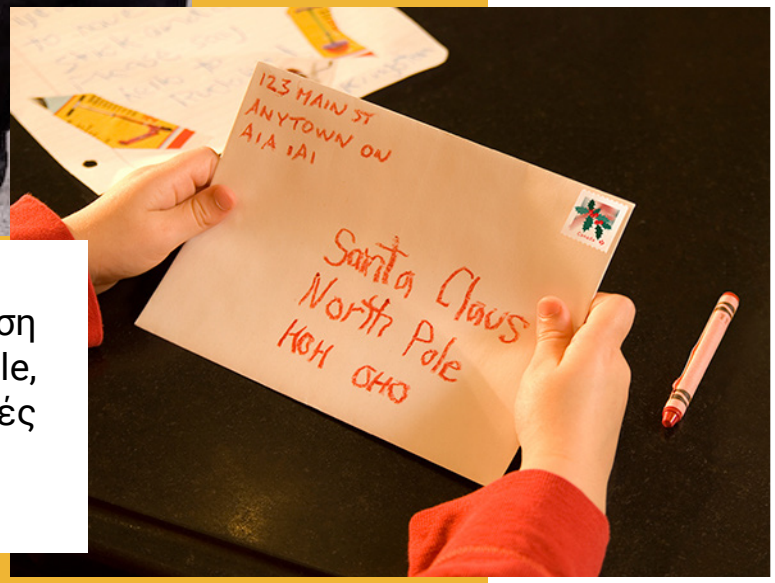

Στο Τορόντο του **Καναδά**, γίνεται η πιο παλιά και μεγάλη Χριστουγεννιάτικη παρέλαση του κόσμου. Σε αυτή τη χώρα, ο Άγιος Βασίλης έχει διεύθυνση: Santa Claus, North Pole, Canada, HOHOHO. Αν του γράψεις έγκαιρα, θα σου απαντήσει, σε 30 διαφορετικές γλώσσες, συμπεριλαμβανόμενης της Μπράιγ, της γλώσσας των τυφλών!

Στην **Κροατία**, την ημέρα της Αγίας Λουκίας, κάθε οικογένεια φυτεύει σπόρους σιταριού σε γλαστράκια και τα καλλιεργεί στη βάση του Χριστουγεννιάτικου δέντρου ως τις 24 Δεκέμβρη. Όσο πιο ψηλό γίνει το φυτό, τόσο πιο εύφορη θα είναι η νέα χρονιά.

Στο **Μεξικό**, τις 9 νύχτες που προηγούνται των Χριστουγέννων, οι Μεξικανοί συγκεντρώνονται σε μικρές ομάδες και ζητούν φιλοξενία σε ένα διαφορετικό σπίτι κάθε φορά. Τρώνε, προσεύχονται, τραγουδούν και σπάνε πινιάτες που είναι γεμάτες καραμέλες. Το έθιμο συμβολίζει το ταξίδι του Ιωσήφ και της Μαρίας από τη Ναζαρέτ ως τη Βηθλεέμ.

Στη **Νέα Ζηλανδία**, αντί για έλατο, στολίζουν ένα πανέμορφο δέντρο που φυτρώνει κοντά σε ακτές και έχει κατακόκκινα άνθη, το pohutukawa!

Στη **Νορβηγία**, (αλλά και στη Δανία και τη Σουηδία) ο Nisse είναι ένα ξωτικό που προστατεύει τις οικογένειες. Για να το ευχαριστήσουν, αφήνουν ένα μπωλ βρώμη κάτω από το δέντρο την παραμονή των Χριστουγέννων. Αν δεν το κάνουν, ο Νις μεταμορφώνεται σε τερατάκι που κάνει ζημιές στο σπίτι!
Την παραμονή των Χριστουγέννων, οι Νορβηγοί κρύβουν όλες τις σκούπες του σπιτιού για να εμποδίσουν τα κακά πνεύματα και τις μάγισσες να τις κλέψουν και να πετάξουν με αυτές στον Χριστουγεννιάτικο ουρανό!

Στην **Ολλανδία**, ο Sinterklaas (Άγιος Νικόλαος) φέρνει τα δώρα στα παιδιά στις 5 Δεκεμβρίου. Σε αντάλλαγμα, εκείνα αφήνουν ένα παπούτσι γεμάτο καρότα κοντά στην καμινάδα ή στο παράθυρο, για να ταϊσει το άλογό του. Ο Zwarte Piet είναι ένα τρολ που παρακολουθεί τα παιδιά και δίνει αναφορά στον Sinterklaas αν ήταν φρόνιμα ή όχι!

Στην **Ουκρανία**, ο θρύλος λέει ότι κάποτε μία φτωχή χήρα στενοχωριόταν που δεν είχε στολίδια για να βάλει στο δέντρο της. Το επόμενο πρωί, οι αράχνες είχαν στολίσει υπέροχα το δέντρο με ιστούς που έλαμπαν στο φως του ήλιου. Έτσι, κάθε δέντρο στην Ουκρανία έχει τουλάχιστον ένα στολίδι-ιστό αράχνης για γούρι!

Στην **Πολωνία**, λένε πως την ημέρα των Χριστουγέννων τα ζώα καταλαβαίνουν την ανθρώπινη λαλιά, ενώ την παραμονή, το άνοιγμα των δώρων ξεκινά, μόλις το μικρότερο παιδί της οικογένειας δει το πρώτο αστέρι στον ουρανό!

Ανήμερα της γιορτής της Αγίας Λουκίας στη **Σουηδία**, μία κοπέλα επιλέγεται για τον ρόλο της Σάντα Λουτσία. Φορά ένα στεφάνι με κεριά στο κεφάλι και οδηγεί μία ομάδα αγοριών και κοριτσιών που φορούν λευκή τήβεννο και κρατούν κεριά. Σε μία άλλη παραλλαγή του εθίμου, η πρωτότοκη κόρη της οικογένειας ξυπνά πριν την αυγή, ντύνεται στα λευκά και τραγουδώντας πηγαίνει στα υπνοδωμάτια όλων των μελών της

Πριν από αιώνες, τα δώρα στα παιδιά της Σουηδίας έφερνε μία κατσίκα! Ακόμα και τώρα, τη βλέπουμε συχνά ως στολίδι στο Χριστουγεννιάτικο δέντρο τους!

Αφήσαμε για το τέλος τη **Φινλανδία**, τη χώρα όπου ζει ο Άγιος Βασίλης μαζί με τα ταρανδάκια του και τα ξωτικά του, ετοιμάζοντας τα δώρα όλη τη χρονιά! Στην πόλη Τουρκού, κάθε χρόνο διαβάζεται επίσημα από περγαμηνή η Διακήρυξη της Ειρήνης των Χριστουγέννων, η οποία αφορά και τα ζώα, οπότε για μερικές ημέρες απαγορεύεται το κυνήγι στη χώρα.

Μια πολύ παλιά παράδοση απαιτεί από τους Φινλανδούς να κάνουν μία χαλαρωτική σάουνα την παραμονή των

Η συναρπαστική ιστορία των Χριστουγεννιάτικων εθίμων

Από το στολισμένο δέντρο και τον 'Αγιο Βασίλη μέχρι το ημερολόγιο του Δεκέμβρη και τις κάλτσες στο τζάκι, τα Χριστούγεννα είναι γεμάτα όμορφα έθιμα. 'Οπως θα δούμε παρακάτω, πολλά από αυτά έχουν τις ρίζες τους σε περασμένους αιώνες, ακόμα και στα αρχαία χρόνια!

Η ημέρα των Χριστουγέννων

Η 25η Δεκεμβρίου ήταν μια γιορτινή μέρα πολύ πριν γεννηθεί ο Χριστός. Οι άνθρωποι γιόρταζαν το χειμερινό ηλιοστάσιο και το γεγονός ότι οι μέρες θα άρχιζαν να μεγαλώνουν και ο σκοτεινός χειμώνας σιγά-σιγά έφευγε.

Τον 4ο αιώνα μ.Χ., η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία επέλεξε την ίδια ημέρα για να γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα, παρόλο που δεν υπάρχει κανένα στοιχείο στην Καινή Διαθήκη που να δείχνει ότι ο Χριστός γεννήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου. Είναι μάλιστα πολύ πιο πιθανό να γεννήθηκε 'Ανοιξη!

Ευτυχώς για εμάς βέβαια! Μέσα στην καρδιά του χειμώνα, οι πόλεις γεμίζουν φώτα και μουσική, τα σπίτια φορούν τα καλά τους και ο κόσμος γιορτάζει και ανταλλάσσει δώρα και ευχές... Πόσο πιο θλιβεροί θα ήταν αυτοί οι κρύοι μήνες του χρόνου, αν δεν υπήρχε αυτό το ευχάριστο Χριστουγεννιάτικο διάλειμμα!

BONUS TIP:

'Εχεις δει ότι πολλές φορές αντί για Christmas, χρησιμοποιείται στα αγγλικά η συντομογραφία Xmas;

Το αρχικό Χ που αντικαθιστά τη λέξη Christ, προέρχεται από την ελληνική λέξη Χριστός!

Το Χριστουγεννιάτικο δέντρο

Τα αειθαλή δέντρα ανέκαθεν θεωρούνταν τυχερά, αφού παραμένουν πράσινα ακόμα και μέσα στο καταχείμωνο. Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι και οι Ρωμαίοι στόλιζαν πράσινα κλαδιά την εβδομάδα του χειμερινού ηλιοστασίου για να γιορτάσουν το γεγονός ότι σε λίγο θα επέστρεφε η Άνοιξη. Οι Αρχαίοι Έλληνες στόλιζαν κλαδιά αγριελιάς με καρπούς, λευκό και κόκκινο μαλλί, ως έκφραση ευγνωμοσύνης για τη γονιμότητα της γης. Στο Βυζάντιο, κατασκεύαζαν στύλους και τους στόλιζαν με δεντρολίβανα, μυρτιές και λουλούδια.

Στην πιο σύγχρονη εποχή, η Εσθονία και η Λεττονία διεκδικούν την πρωτιά ως χώρες που στόλισαν δημόσια το πρώτο Χριστουγεννιάτικο δέντρο τον 15ο αιώνα. Έναν αιώνα αργότερα, το έθιμο διαδίδεται στη Γερμανία, πρώτα στις εκκλησίες και αργότερα, στα πλούσια αριστοκρατικά σπίτια. Η Ελλάδα πρωτογνώρισε το έθιμο το 1833, χάρη στον βασιλιά Όθωνα. Δειλά-δειλά, οι Έλληνες άρχισαν να στολίζουν μικρά δεντράκια σε γλάστρες, βάζοντας βαμβάκι στα κλαδιά για να φαίνονται χιονισμένα!
Τα πρώτα τεχνητά δέντρα φτιάχτηκαν στα τέλη του 1800, από πράσινα νήματα φοινικόδεντρου ή αποξηραμένα φύλλα χήνας!

Στην Αμερική, το υπέρλαμπρο δέντρο στο συγκρότημα Rockefeller Center, αποτελεί παράδοση στη Νέα Υόρκη από το 1932.

Το πιο μεγάλο πλωτό δέντρο του κόσμου, βρίσκεται στο Ρίο ντε Τζανέιρο, έχει ύψος 70 μέτρα και ένα εκατομμύριο λεντ λαμπάκια!

Στην Αγγλία, το εμβληματικό έλατο στην Trafalgar Square, που μοιάζει να αγγίζει τον ουρανό, είναι το ετήσιο δώρο της Νορβηγίας προς τον λαό του Λονδίνου από το 1947, ως ένδειξη ευγνωμοσύνης για τη βοήθεια της Μεγάλης Βρετανίας στον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Τα φωτάκια και τα στολίδια του δέντρου

Μέχρι τον 16ο αιώνα, τα δέντρα στολίζονταν στις εκκλησίες με καρπούς και κυρίως μήλα (η εξέλιξή τους είναι οι Χριστουγεννιάτικες μπάλες!), για να συμβολίζουν το δέντρο της ζωής στην Εδέμ. Αργότερα, το δέντρο μπήκε στα πλούσια αριστοκρατικά σπίτια και ήταν διακοσμημένο με κεριά και πολυτελή στολίδια.

Το 1882, ο Ε. Τζόνσον, βοηθός του Τόμας 'Εντισον, είχε την ιδέα να στολίσει το δέντρο του σπιτιού του με ηλεκτρικά φώτα, αντί για κεριά. Ο κόσμος άρχισε να συρρέει από όλες τις μεριές της πόλης για να δει το καινούριο θαύμα! Η ευρεία χρήση τους ξεκίνησε βέβαια πολύ αργότερα, μετά το 1950, ενώ από το 1970, πήραν σχεδόν τη μορφή και το μέγεθος που έχουν σήμερα.

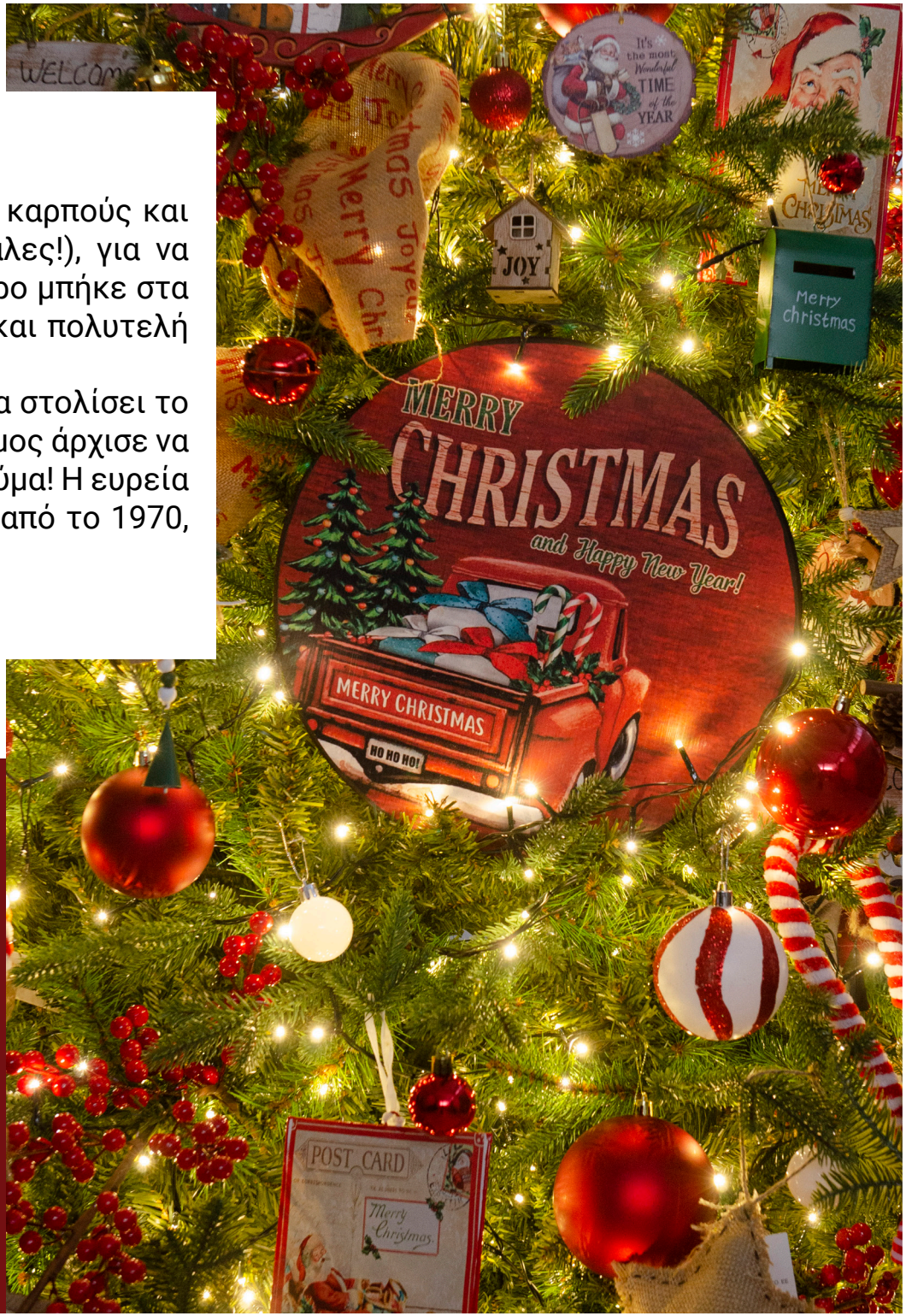

‘Αγιος Νικόλαος ή Πατέρας των Χριστουγέννων;

Στη Δύση, υπεύθυνος για τα δώρα των παιδιών είναι ο ‘Αγιος Νικόλαος. Παλαιότερα, μοίραζε τα δώρα ανήμερα της γιορτής του, στις 6 Δεκεμβρίου. ‘Ηταν κι αυτός ‘Ελληνας Επίσκοπος που έδωσε όλη του την περιουσία για να βοηθήσει τους φτωχούς ανθρώπους και ιδιαίτερα τα παιδιά που είχαν ανάγκη.

Η γενναιοδωρία και η καλοσύνη του Αγ. Νικολάου ενώθηκαν με Σκανδιναβικούς θρύλους που ήθελαν μαγικές δυνάμεις να ανταμείβουν τα καλά παιδιά με δώρα και να τιμωρούν τα άτακτα. Η ονομασία Santa Claus αποτελεί επιρροή από τη Γερμανική γλώσσα, όπου ο ‘Αγιος Νικόλαος ονομάζεται Sinter Claas.

Ο ‘Αγιος Νικόλαος απεικονιζόταν αρχικά με πράσινα, μπλε ή σκούρα κόκκινα ρούχα και ασκητική μορφή. Σιγά-σιγά, για να γίνει πιο προσιτός στα παιδιά, πήρε πιο χαρούμενη μορφή και απέκτησε τον σάκο με τα δώρα. Η τελική του όψη, όπως τη γνωρίζουμε σήμερα, με τα στρουμπουλά μαγουλάκια, τη μεγάλη λευκή γενειάδα και την κατακόκκινη στολή, είναι αποτέλεσμα μιας διαφημιστικής καμπάνιας της Coca-Cola το 1931!

Η ιδέα του ‘Αγιου Βασίλη να πετά πάνω σε έλκηθρο για να μοιράσει τα δώρα σε όλο τον κόσμο, δημιουργήθηκε το 1819 από τον Washington Irving, δημιουργό του κόμικ Ακέφαλου Καβαλάρη.

Σήμερα, σε πολλές χώρες ο Άγιος Βασίλης λέγεται πια "Μπαμπάς Χριστούγεννα" και επισκέπτεται τα παιδιά την παραμονή των Χριστουγέννων. Αν θέλεις να μάθεις ποιος περνάει την καμινάδα για να φέρει τα δώρα σε όλες τις χώρες της Ευρώπης, δες εδώ τον χάρτη που δημιούργησε ένας νεαρός Τσέχος γλωσσολόγος!

Οι κρεμασμένες κάλτσες στο τζάκι

Ο θρύλος λέει ότι ήταν κάποτε ένας πολύ φτωχός άνθρωπος που στενοχωριόταν γιατί δε μπορούσε να προικίσει τις τρεις του κόρες. Ο Άγιος Νικόλαος, για να τον βοηθήσει, έριξε από την καμινάδα του τζακιού ένα σακουλάκι με χρυσά νομίσματα. Αυτό έπεσε τυχαία μέσα σε μία από τις κάλτσες που είχαν απλώσει στο τζάκι οι κοπέλες για να στεγνώσουν... και ένα νέο έθιμο μόλις είχε γεννηθεί!

Το Χριστουγεννιάτικο στεφάνι

Συμβολίζει το αγκάθινο στεφάνι που φόρεσαν στον Ιησού την ημέρα της Σταύρωσής του. Το στρογγυλό του σχήμα συμβολίζει την αιώνια ζωή. Τα κόκκινα γκι με τα οποία το στολίζουμε συνήθως, παραπέμπουν στο αίμα του Χριστού. Το πράσινο της φυλλωσιάς συμβολίζει τη ζωή και την αναγέννηση, ενώ το χρυσό χρώμα συμβολίζει το φως και τον πλούτο. Στην ελληνική παράδοση, οι άνθρωποι είχαν κρεμασμένο ένα στεφάνι από άχυρο στην πόρτα όλο τον χρόνο!

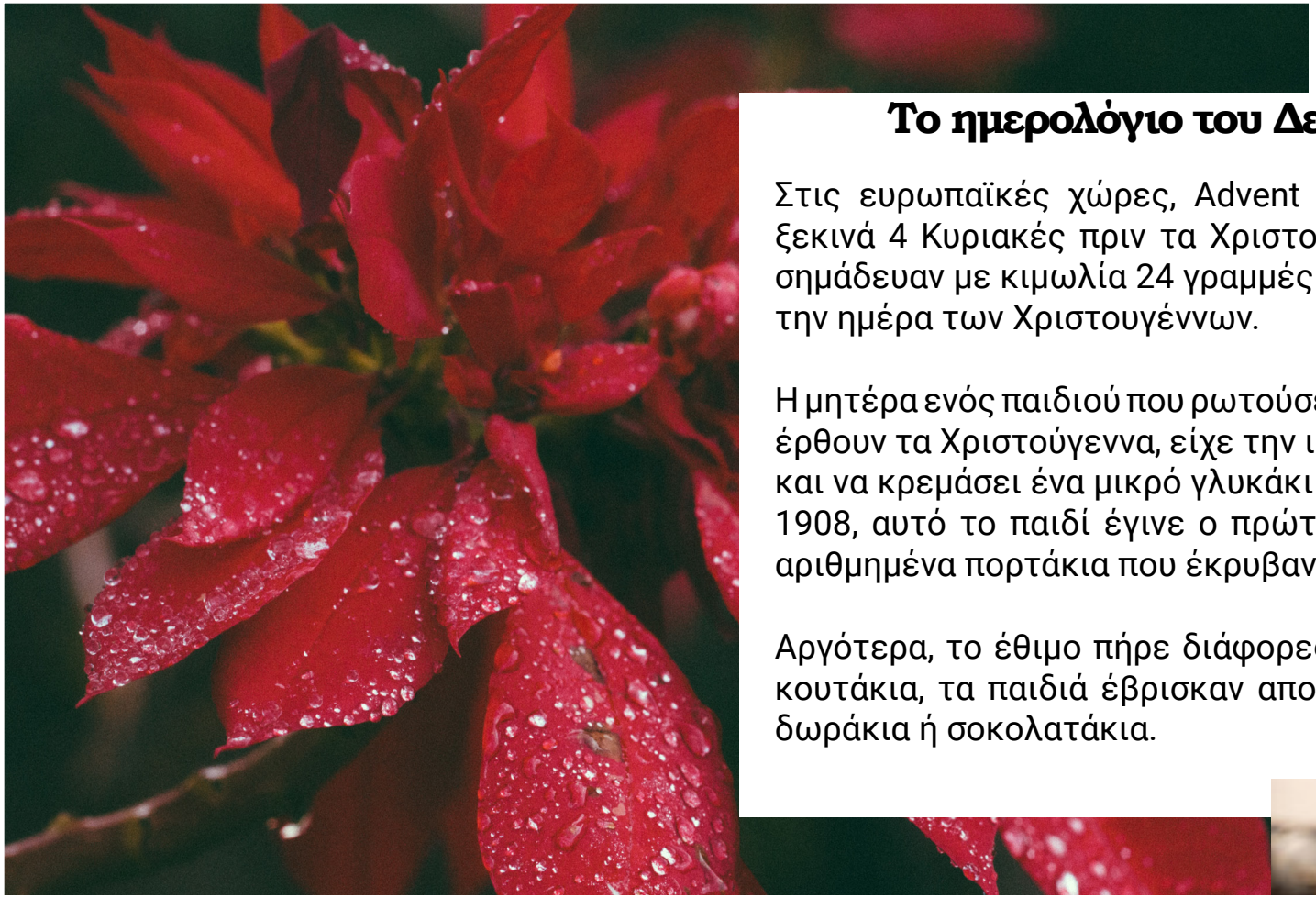

Το ημερολόγιο του Δεκέμβρη (Advent Calendar)

Στις ευρωπαϊκές χώρες, Advent ονομάζεται η εορταστική περίοδος που ξεκινά 4 Κυριακές πριν τα Χριστούγεννα. Τον 19ο αιώνα, οι Προτεστάντες σημάδευαν με κιμωλία 24 γραμμές στην πόρτα και τις έσβηναν μία-μία, μέχρι την ημέρα των Χριστουγέννων.

Η μητέρα ενός παιδιού που ρωτούσε ασταμάτητα πόσες μέρες έμεναν μέχρι να έρθουν τα Χριστούγεννα, είχε την ιδέα να φτιάξει ένα ημερολόγιο 24 ημερών και να κρεμάσει ένα μικρό γλυκάκι σε κάθε αριθμό. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1908, αυτό το παιδί έγινε ο πρώτος έμπορος τυπωμένων ημερολογίων με αριθμημένα πορτάκια που έκρυβαν εικόνες.

Αργότερα, το έθιμο πήρε διάφορες μορφές και μέσα στα μικρά αριθμημένα κουτάκια, τα παιδιά έβρισκαν αποσπάσματα από τη Βίβλο, ποιήματα, μικρά δωράκια ή σοκολατάκια.

Τα Αλεξανδρινά λουλούδια

Αυτά τα πανέμορφα φυτά προέρχονται από τις χώρες της Κεντρικής Αμερικής. Ο θρύλος λέει ότι μία νεαρή φτωχή Μεξικανή δεν είχε τίποτα καλύτερο να προσφέρει στον μικρό Χριστούλη στη Χριστουγεννιάτικη λειτουργία, παρά ένα μπουκέτο από χόρτα. ‘Οταν γονάτισε για να το τοποθετήσει κοντά στη φάτνη, αυτό μεταμορφώθηκε σε μια ανθοδέσμη από κατακόκκινα λουλούδια. Από τότε, το Αλεξανδρινό, ή αλλιώς Αστέρι της Βηθλεέμ, έγινε το σήμα κατατεθέν των Χριστουγέννων!

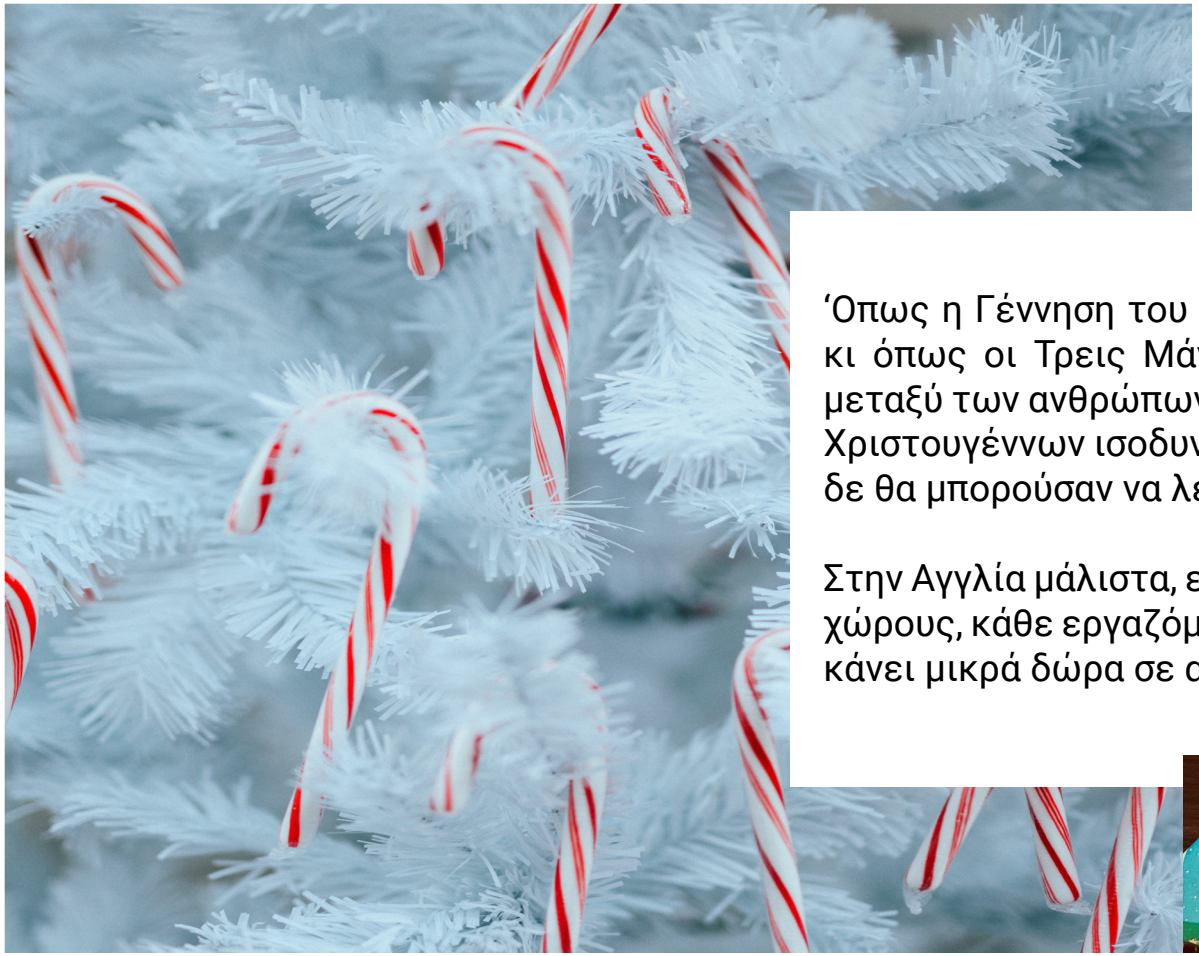

Η ανταλλαγή των δώρων

‘Οπως η Γέννηση του Χριστού ήταν το δώρο του Θεού προς την ανθρωπότητα κι όπως οι Τρεις Μάγοι έφεραν δώρα στον Ιησού, η ανταλλαγή των δώρων μεταξύ των ανθρώπων είναι μια ένδειξη αγάπης και προσφοράς. Οι γιορτές των Χριστουγέννων ισοδυναμούν με οικογενειακές χαρούμενες στιγμές και τα δώρα δε θα μπορούσαν να λείπουν από αυτές!

Στην Αγγλία μάλιστα, εφηύραν και το έθιμο του Secret Santa: στους εργασιακούς χώρους, κάθε εργαζόμενος γίνεται ο Κρυφός ‘Αη Βασίλης κάποιου άλλου και του κάνει μικρά δώρα σε ανύποπτο χρόνο καθ’όλη τη διάρκεια των γιορτών.

Τα γλειφιτζούρια-μπαστουνάκια

Κάποιος ιερέας είχε την πανέξυπνη ιδέα να μοιράζει γλειφιτζούρια στα μικρά παιδιά, ώστε να μένουν ήσυχα κατά τη διάρκεια της Χριστουγεννιάτικης λειτουργίας!
Το 1847, κάποιος άλλος σκέφτηκε να διακοσμήσει το δέντρο του μαγαζιού του με αυτά κι έτσι έγιναν το δημοφιλές στολίδι που όλοι ξέρουμε!

BONUS TIP:
Ξέρεις ποιο είναι το μεγαλύτερο Χριστουγεννιάτικο δώρο που δόθηκε ποτέ;
‘Ηταν το ‘Αγαλμα της Ελευθερίας που χάρισαν οι Γάλλοι στις ΗΠΑ, ανήμερα τα Χριστούγεννα του 1886!

Echo Deco

DECORATION FOR YOUR MOOD

Λεωφ. Ηρακλείου 456 141 22 Αθήνα | Τηλέφωνο: 210 2724044 | info@echodeco.gr